

18.12.2018

«Наша мета – не вплив, а циркуляція мізків»

Про діяльність Київського академічного університету НАН України та МОН України (КАУ) в інтерв'ю журналові «Український тиждень» (№ 49 (577), 7–13 грудня 2018 р.) розповів виконувач обов'язків директора цієї наукової установи, завідувач відділу надпровідності Інституту металофізики імені Г. В. Курдюмова НАН України член-кореспондент НАН України О. Кордюк ([Національна академія наук України](#)).

«Ідея була така, щоб створити дослідницьку інституцію. Університет спрямований саме на підготовку майбутніх науковців. Наша позиція – освіта через дослідження. Наука, що робиться студентами. <...> КАУ – намагання реалізувати інтенсивне дослідницьке навчання (research intensive education) у наших умовах. <...> Ми позиціонуємо КАУ як маленький університет для тих, хто хоче займатися наукою», – говорить учений і продовжує: «На Фізтесі я відчував різницю між професійними викладачами й тими, хто робив науку та додатково читав лекції. Останні мені здавалися куди живішими. Саме вони формували моє уявлення про те, якими мають бути науковці. Хочемо щось таке повторити. Та я розумію, що добре, коли викладають професіонали. Серед тих, хто все життя це робить, легше знайти кращих педагогів, ніж серед тих, хто відволікається від досліджень. Науковці загалом гірші викладачі, але куди краще можуть мотивувати студентів.

[У КАУ] Усі студенти закріплюються за науковими керівниками. Вони й відповідальні за їхню долю та наукову кар'єру. Це фахівці, що роблять реальні дослідження. Зазвичай вони їздять за кордон, мають там непогані контакти, можуть організувати студентам стажування. Ми шукаємо керівників наукових груп, у яких триває активна робота. На цьому етапі я пов'язую розвиток КАУ саме з міжнародною співпрацею. Як приклад – маємо наразі проект, що фінансується Німецьким міністерством науки. А також мільйон євро на стажування наших студентів в Інституті твердого тіла й Технічному університеті Дрездена. На чотири роки заплановані стажування дванадцяти магістрів по шість місяців, шести аспірантів по два роки та кількох докторантів по півтора року. <...> Ми кидаємо виклик тому, що фізика є непопулярним напрямом, і гарантуємо студентам роботу в найжвавіших наукових галузях. У цьому сенсі міжнародна співпраця відіграє важливу роль».

За словами О. Кордюка, важливо розвивати проекти участі студентів, які хочуть у подальшому присвятити себе науці, у дослідженнях за кордоном, де вони матимуть можливість працювати на сучасному науковому обладнанні: «Я сам займаюся фотоемісійною спектроскопією і завжди кажу, що сучасні експерименти в межах однієї лабораторії провести неможливо. Для багатьох потрібні великі установки – синхротрони, реактори, що фінансуються централізовано кількома державами чи Європейським Союзом. Вони відкриті для всіх. На рівних правах подаються проекти, і наші студенти та дослідники можуть поїхати в них працювати. Та ми маємо набувати досвід, навчатися, із

нуля це зробити неможливо. І ось саме така підготовка є функцією університету».

Серед найближчих планів КАУ – створення у співпраці з Національним центром «Мала академія наук України» (МАН) Мале академічного університету (МАУ): «Із дітьми треба якомога раніше починати працювати, зацікавити їх наукою та найкращих з усієї України відбирати в КАУ. Я бачу потенційну можливість залучити до занять фізикою багато школярів. <...> ...наразі МАН відповідає за розбудову українського Музею науки. Вони знайшли спонсора, що відремонтує «будівлю з тарілкою» на Либідській і віддасть кілька нижніх поверхів під музей. Там будуть не тільки цікаві експозиції, а й майстерні та лабораторії для школярів. І лабораторії — це те, що ми асоціюватимемо з МАУ. Половину дня вони стануть працювати в режимі демонстрацій, а півдня функціонуватимуть гуртки. Наприклад, я хочу, щоб у лабораторії фізики наноматеріалів і квантових технологій стояло таке сучасне обладнання, як малий електронний мікроскоп, тунельний мікроскоп, рентгенівський флуоресцентний аналізатор. І головне, що кожна з тем матиме зв'язки — відповідальних з академічних інститутів. МАУ стане джерелом майбутніх науковців. До мене нерідко приходять школярі розпитувати про науку, я радо їм допомагаю. Хочу, щоб це стало звичайним явищем».

Більше читайте в повній версії публікації за посиланням: <https://tyzhden.ua/Society/223823>.